

Preek
gehouden te Capelle a/d IJssel op 11 juli 2009
door ds. G.J. van Aalst

Met de hulp van de Heere willen we samen overdenken een gedeelte van Genesis 25. We lezen nog een keer vers 26a:

En daarna kwam zijn broeder uit, wiens hand Ezau's verzenen hield;

We vatten het Woord van onze overdenking samen met:

Jakobs begin:

1. Een kind van gebed
2. Een kind van strijd
3. Een kind van genade

1. Een kind van gebed

Izak leeft tussen Abraham en Jakob in. We weten niet zoveel van hem. Van Abraham, de vader aller gelovigen, is veel bekend. En van Jakob met zijn slinkse praktijken is ook veel bekend. Maar van de stille Izak weten we niet zoveel. Hij verlangt om zijn leven te delen met een vrouw. De Heere heeft dat wonderlijk bestuurd.

Jonge vrienden, heeft dat mogelijke verlangen een plaats in je gebed? Als je op een kruispunt staat in je leven – zal het die kant op gaan of zal het die kant opgaan? - is dat dan een zaak van gebed? Want we gaan door de tijd naar de eeuwigheid, alleen of samen. En de bruilof van het Lam is pas het einde!

Als Izak in gebed heen leeft naar de ontmoeting met Rebekka, dan denk je: dat zal wel een heel gelukkig huwelijk worden. Het begon in de stilte van het veld met de liefde die de Heere gaf. Eerder in het hoofdstuk is opgeschreven hoeveel kinderen er geboren worden in de lijn van Ismaël: heel veel. Dat gaat vanzelf, dat is geen zaak van gebed, dat is geen wonder meer. Dus in de lijn van Ismaël worden de kinderen geboren zonder gebed en zonder doorleving van het wonder.

Maar in de lijn van Abraham is dat anders. Want als we eerst horen dat de kinderen in de lijn van Ismaël worden geboren, de één na de ander, allemaal namen, dan komt daarna de lijn van Abraham. *En Abraham gewon Izak.* Vier woorden, maar dat is een eeuwig wonder. Dat is de weg van de totale onmogelijkheid. God werkt altijd - als het om Zijn genade gaat - in de weg van de onmogelijkheid. Dat is Gods gewone weg. De weg waarin alles van de mens wordt afgebroken. De weg waarin het vanuit de mens nooit meer kan. Dat is altijd Gods weg. De weg die steeds weer dood loopt. De weg waar mensenhanden niets kunnen bewerken en waar mensen niks kunnen verdienen. Dat wordt allemaal onbegrijpelijk afgebroken. En dat gaat niet alleen zo van Abraham naar Izak (25 jaar wachten), maar ook van Izak naar Jakob (20 jaar wachten).

Het gaat bij Abraham en Izak niet alleen om de begrijpelijke wens om een kind van de Heere te ontvangen, maar aan dat kind is onlosmakelijk verbonden het Kind van Bethlehem, het Kind dat uit Maria geboren moest worden. Met de lijn van Abraham - Izak - Jakob begint de openbaring van de Christus. Dat moet u goed vasthouden. Het ging niet alleen om het verlangen naar kinderen, maar het verlangen naar Jezus dreef Abraham en dreef Izak. Het gaat om hun ziel en om hun zaligheid. Het gaat om hun eeuwige toekomst. Het gaat om een eeuwige toekomst in de geslachten. Het gaat om de trouw van de VerbondsJehova, Die gesproken heeft: *Ik zal u zegenen.* En in die weg de ganse aarde, jood en heiden, die zal gezegend worden vanuit het eeuwige welbehagen van God en om het werk van Zijn genade in Christus Jezus, door de soevereine toepassing van de Heilige Geest. Dáárom gaat het, ook in de geschiedenissen van Izak en Jakob.

Een kind van gebed, want als Izak getrouwd is met Rebekka blijkt dat zij onvruchtbaar is. Dat is een mens ook als het gaat om de openbaring van de Middelaar. Totaal onvruchtbaar. We lezen: *En Izak*

bad de HEERE zeer in de tegenwoordigheid van zijn huisvrouw. Mannen, horen onze vrouwen ons ook zo bidden voor hen, bij hen, met hen? Hij bad de Heere zeer. Hij hield niet op, maar hij bleef ermee doorgaan. De Heere vragen of Hij wil komen in de totale onvruchtbaarheid van het leven, waar het niet meer kan. Of de eerste blijken van de Christus mogen geopenbaard worden, daar waar alleen maar zonde is, alleen maar schuld is, alleen maar duisternis is. *En Izak bad de HEERE zeer.* Dat is de weg.

Dan staat er zo bij dat de Heere Zich liet verbidden. Wat betekent dat? Wij hebben zulke verkeerde gedachten van de Heere. Wij verdenken de Heere. Wij denken slecht van de Heere. Want we zijn vijanden van God en dat blijkt uit onze gedachten. Dan hebben we nog geen woord gezegd en dan denken we dat de Heere onverbiddelijk is, een harde tiran die toch niet hoort. Die niet hoort naar het roepen van een klein mensje als wij zijn. Maar dat is niet zo. De Heere, staat hier, laat Zich verbidden. Hij is niet onverbiddelijk. Geloven we dat nog? Waarom en tot Wie bidden we eigenlijk?

En Izak bad de HEERE zeer in de tegenwoordigheid van zijn huisvrouw. Het heeft twintig jaar geduurd, maar de Heere liet Zich van hem verbidden. Waarom? Omdat Izak zo goed kon bidden? Omdat hij zo hartelijk kon zuchten? Nee, er is maar één reden: om Jezus' wil, uit loutere genade. De Christus moet geopenbaard worden, de Christus moet geboren worden. Zoals het nu gaat in de heilshistorie, zo gaat het ook in de heilsorde, in de toepassing door de Heilige Geest.

2. Een kind van strijd

Als Rebekka in verwachting is voelt ze zoveel angst. Ze kan het geen naam geven. Je zou denken: ze is blij! Ze is voor de eerste keer in twintig jaar in verwachting... Maar ze is bang. Ze voelt iets wat ze niet onder woorden kan brengen. Wat is er toch? Hier vanbinnen voelt ze strijd. Ze weet niet dat er een tweeling verwacht wordt. In die tijd werd er natuurlijk nog geen echo gemaakt. De Heere heeft in haar gewerkt. De Heere heeft het gebed verhoord. Maar dan? Angst en vragen, in plaats van blijdschap. Er staat in Gods Woord niet dat ze bad, maar dat ze ging om de Heere te vragen. Ze ging naar een bepaalde plaats toe. Er staat niet: ze ging naar Izak. Er staat niet: ze ging naar Abraham. Nee, ze ging om de Heere te vragen.

Bang, vol van vragen, wat is er toch in mijn leven? Wat gebeurt er toch? Wat is het toch nu de Heere het gebed verhoort? Het gaat zo anders dan ze gedacht had. Ze dacht dat ze zou zingen en nu loopt ze te vragen en te zuchten en te roepen. Ze gaat naar een plaats waar het stil is, waar ze alleen kan zijn met de Heere. Wat is het nu in mij? Is het van God of is het niet van God? Is het goed of is het kwaad? Dat tegenstrijdige, dat tegen elkaar in, het ene moment dit en het andere moment dat... Het staat niet in Gods Woord, maar waarschijnlijk ging ze naar een plaats waar het altaar stond, stenen en hout op elkaar. Daar werden de dieren gedood en het bloed vloeide. Als het offer werd aangestoken steeg de rook omhoog. Ze ging om de Heere te vragen, stil bij het altaar, stil waar de rook nog opstijgt....

*Mijn beê met opgeheven handen
Klimm' voor Uw heilig aangezicht
Als reukwerk voor U toegericht,
Als offers die des avonds branden.*

De bange Rebekka gaat om de Heere te vragen. In de stilte, onder de rook van het altaar. Jullie weten wel wat dat wil zeggen. Het altaar wijst naar het Nieuwe Testament. Het altaar wijst op de komst van de Heere Jezus Die Zijn bloed zal storten.

Rebekka krijgt in haar angst en vragen een antwoord. Hoe precies, dat weet ik niet. De Bijbel had ze nog niet. Wij hebben de Bijbel en de Heere wil door middel van de Bijbel tot ons spreken. Maar in het Oude Testament wilde de Heere Zijn stem hoorbaar laten spreken. Of als ze sliepen in een droom. Of als ze wakker waren in een visioen. Het kan ook zijn dat Abraham of Izak gebruikt is om onderwijs te geven aan Rebekka. Hoe, weten we niet. Maar duidelijk is, dat de Heere spreekt.

En wat zegt de Heere? De Heere gaat de levensvragen van Rebekka beantwoorden. Hij zegt vier dingen. Hij zegt niet: twee jongens zijn in uw buik, maar twee volken. Het is wel die tweeling, het zijn twee jongens, maar die twee jongens zullen uitgroeien tot twee volken. Dat is het eerste wat de Heere zegt: twee volken.

Het tweede wat de Heere zegt: maar die twee volken zullen zich vaneen scheiden. Die zullen het totaal niet samen kunnen vinden, ze zullen niet samen kunnen leven, ze zullen geen eenheid vormen. Dat is het tweede wat de Heere zegt. Een vervolg op Gen. 3:15: *Ik zal vijandschap zetten tussen u, satan, en tussen deze vrouw, tussen uw zaad en tussen haar zaad.* Dat zien we hier terugkomen in de moederschoot van Rebekka. De strijd tussen het vrouwenzaad en het slangenzaad, tussen God en satan. Tussen het licht en de duisternis. Ze zullen zich vaneen scheiden, dat zal pijnlijk zijn, dat zal ontzaglijk veel moeite geven; het zal strijd geven, op leven en dood.

En het derde wat de Heere zegt: de ene zal veel sterker zijn dan de andere. Wij weten dat Ezau de eerstgeborene is. Wij weten dat Ezau het slangenzaad is. Hij zal sterker zijn. Dat is nog zo. De vijanden van God en van Zijn volk en van Zijn Woord, zijn sterker dan Gods kinderen. Gods nieuwgeborenen zijn niet sterk, ze kunnen eigenlijk niet vechten. Dus het derde wat de Heere zegt is dat het ene volk sterker zal zijn dan het andere.

Het vierde wat de Heere antwoordt is dat die sterkere, die machtige, die meerdere toch die mindere zal dienen. Wat je niet zou verwachten, wat die mindere ook niet zelf kan bewerken, wat die mindere zelf ook niet verdient, dat zal God géven. De mindere is de kleinste in kracht en in verdienste, de kleinere in waardigheid, de kleinere als het gaat om wat hij verdient voor God.

Die strijd is in het lichaam van Rebekka al bezig. Die strijd is nu, op dit ogenblik, nog niet opgehouden. Die gaat door in de loop de eeuwen. Maar die ene, die minste die geboren zal worden, Jakob, een kind van strijd, zal de vader zijn van de Heere Jezus Christus. En Hij zal door de diepte van het kruis heen overwinnen en straks als Hij terugkomt zal Hij al Zijn vijanden zetten tot een voetbank van Zijn voeten. Waar hoort u bij? Bij de vijanden van God of bij de kinderen van God? Die laatste zijn van nieuwgeborenen en gemaakt tot wat ze niet waren: kinderen van God. En niet meer kinderen van de vader der leugenen. Want dat zijn we allemaal.

3. Een kind van genade

Wat is genade? Dat is iets wat wij niet verdienen, wat de Heere aan niemand, aan echt niemand schuldig is. Dus als de Heere mij voorbij zou gaan, dan heb ik niks te zeggen. Dan moet de hand op de mond! Dat is nu genade. Genade is: krijgen wat je niet verdient. Jakob krijgt wat hij niet verdient. Jakob is niet beter dan Ezau. Ezau krijgt wat hij verdient, dat is recht. Jakob krijgt wat hij niet verdient en dat is ook recht. Waarom? Dat is de verdienste van een Ander, de betaling van een Ander.

Het begin van Jakob is vechten. Kijk eens, eerst wordt Ezau geboren. Hij ziet er ros uit en helemaal behaard, alsof hij een volwassen man is. Eigenlijk een beetje dierlijk. Ze noemen zijn naam Ezau, de eerstgeborene. Dan komt Jakob uit de schoot van zijn moeder. En met zijn kleine knuistje heeft zijn broer vast. Dat is Jakob. Hij wil eigenlijk zeggen: "Ik eerst. Vechten. Ik heb jou te pakken. Ik zal jou krijgen." Dat kleine knuistje heeft zijn broer vast en drukt daarmee zichtbaar uit: "Ik laat nooit los, ik hou vast, ik doe het zelf."

Dat is Jakob. En – onbevattelijk - *hij* is nu een voorwerp van Gods soevereine genade. Dat begrijp ik niet. En daarom lieve vrienden: *God van Jakob*, dat is het Evangelie in drie woorden samengevat. Dat de heilige God nu de God van Jakob wil zijn. En omdat Hij de God van Jakob wil zijn, kan het voor jou ook nog. Daarom! God van Jakob, wat een aanbiddelijk wonder voor albedervers.

Nog iets: in dat kleine knuistje ligt symbolisch het hele leven van Jakob samengevat. Hij kan niet loslaten. Hij kan God niet laten werken. Hij kan niet rusten in Gods beleid. Hij kan niet wachten op Gods tijd. Dat kan hij niet. Wat dat hele kleine knuistje nu al zegt... Daarin is het leven van al dat Jakobsvolk getekend: vasthouden, niet loslaten, vechten voor je ik.

Maar de genade van Christus Jezus zit in één en hetzelfde hart, dat zit in één leven, dat is die strijd. De innerlijke strijd om bang van te worden. Hoe ben ik aldus? Wat is het toch in mijn leven? Is het nu van mezelf of is het van God? Is het werk of is het genade? Maar toch: *en zij ging om de Heere te vragen.* Onder de rook van het altaar ging ze bidden. En ze noemt zijn naam: Jakob.

Jakob, vasthouder, bedrieger. Die naam heeft hij zijn hele leven gedragen. De Heere heeft hem bij Pniël weliswaar een ándere naam gegeven: Israël. En als Jakob op zijn sterfbed ligt in Egypte, dan zegt hij: *op Uw zaligheid wacht ik HEERE.* Dan houdt hij niet meer vast; dan doet hij het niet meer zelf: op Uw zaligheid, op Uw Jezus wacht ik Heere. Toen is Jakob gestorven en Israël leeft tot in eeuwigheid bij Jezus in de hemelse zaligheid. Waarom? Alleen maar uit genade, vrije genade,

eenzijdige genade. De genade van Gods welbehagen, de genade in Christus Jezus. De genade van de Heilige Geest, dat alleen. Jakob sterft, Israël leeft.

Jakobs begin. Hij deugde niet. Net zo min als wij allemaal. En toch wil de Heere werken in mensen die vanaf het prilste begin niet deugen. En de Heere wil Zijn genade geven aan mensen die dat niet verdienen. En men noemt zijn naam: Jakob. Nu is Hij niet alleen de God van Jakob. Nu heeft Hij tegen het huis van Jakob nooit gezegd: zoek mij tevergeefs. Met dit huis van Jakob was zoveel verkeerd aan de hand. Daar was eigenlijk niets goeds van te zeggen. Maar de Heere wil de God zijn van Jakob en de God van het huis van Jakob. Waarom?

Zalig hij die in dit leven

Jakobs God ter hulpe heeft.

Hij die door de nood gedreven

Zich tot Hem om troost begeeft.

Die zijn hoop in 't hach'lijkst lot

Vestigt op de HEER' zijn God.

De God van Jakob. Zul je dat onthouden als ze vanbinnen zeggen dat het niet kan?

God van Jakob, bekeer ons allemaal!

Amen.